

Meritxell Salvany

Visat núm. 14
(octubre 2012)

per Meritxell Salvany

Sempre m'he considerat molt afortunada, perquè a l'edat de setze anys ja parlava i escrivia amb total competència quatre llengües: el català, l'espanyol, el francès i l'italià.

En el cas del francès i de l'italià, vaig fer tots els exàmens de l'Escola Oficial d'Idiomes —la majoria, per lliure. Poc abans havia obtingut els diplomes de l'Institut Français de Barcelone i de l'Istituto Italiano di Cultura di Barcellona, el primer examinant-me per lliure i el segon anant a classe. Els pares eren un senyor i una senyora molt senzills i amb no gaires estudis, però amb un afany de superació, una visió de futur, un sentit comú i una capacitat d'estimar immensos. De seguida, doncs, es van adonar que les llengües m'apassionaven, que les aprenia ràpid i bé i que no en tenia mai prou. Ells em van animar, ja des de petita, a fer cursos a l'estranger durant l'estiu. També amb setze anys, quan me'n faltaven un parell per poder començar la universitat —i quan tothom, fins i tot jo, estava convençut que hauria estudiat filologia romànica—, em vaig despenjar dient que jo, en realitat, volia estudiar filologia anglesa.

A part d'allò de *sandwich*, i allò de *I love you*, que si fa no fa sap dir tothom, us ben asseguro que, en aquella època, d'anglès no en sabia un borrall. El que sí sabia era que, ja que estava ben decidida a fer filologia anglesa, m'havia d'espavilar, i em vaig posar a estudiar l'anglès sola a casa amb unes cassettes de la BBC. Estudiava com una desesperada, i repetia el que sentia a les cassettes com un lloro cada dia mentre em feia el llit i m'endrecava l'habitació. Quan em va semblar que ja sabia prou anglès per no fer el ridícul en públic, em vaig apuntar a una acadèmia i vaig continuar. I tot plegat va anar prou bé, perquè vaig passar les proves que en aquella època et feien per accedir als estudis de filologia anglesa i vaig acabar la carrera. Mentre estudiava a la universitat vaig treballar gairebé ininterrompudament: traduïa per a diferents agències de traducció i feia d'hostessa a Fira de Barcelona. A més, durant dos o tres estius vaig treballar de caixera en diferents oficines de La Caixa de Pensions. Amb les grans fortunes que acumulava fent totes aquelles feines i amb l'ajuda dels pares me n'anava a França, a Suïssa, i més endavant a Suècia, a fer tots els cursos que podia.

L'estiu de 1987 me'n vaig anar a França a fer un curs de francès. Les classes es feien a la Universitat de Montpellier i ens allotjàvem al mateix campus. Ja havia estat a Montpellier abans, però aquell era el primer cop que m'allotjava en una residència mixta. Em va tocar compartir un passadís de dotze habitacions amb onze nois: un era de Múrcia, un altre, del Japó, i els altres nou eren... suecs. Quan encara no feia una setmana que era a la residència, en ple més de juliol, hi va haver una onada de calor i jo vaig decidir que era una ocasió estupenda per agafar la grip. Tot d'una, doncs, em vaig posar a trenta-nou. El pare em volia venir a buscar amb el cotxe, però la

doctora que em va atendre va dir als monitors del curs que ni parlar-ne, que jo em quedava allà, que amb aquella febrada i aquella calor, un viatge de tres hores fins a Barcelona podia tenir conseqüències esgarrifoses.

Així doncs, l'equip de monitors, el murcià, el japonès, i un exèrcit suec improvisat es van organitzar i van muntar torns per portar-me el menjar de la cafeteria i per vigilar que em prengués un xarop que tenia un mal gust espantós; a mi em semblava que aquella poció estava feta d'amoníac i de ferro rovellat i no cal dir que em resistia a prendre-me-la tant com podia. Però els suecs, que són gent pràctica i no estan per orgues, van trobar la manera de fer-me passar per l'adreçador: s'havien adonat que, abans de posar-me malalta, a la platja o a la cafeteria, jo em passava hores escoltant fascinada les converses que ells i altres alumnes suecs tenien en aquella llengua que jo no entenia, i que sovint els demanava com es deia tal o tal cosa en suec. Així doncs, no van dubtar ni un minut a recórrer al xantatge i em van prometre que, cada cop que m'acabés el que tenia al plat o que em prengués el xarop sense fer escarafalls, ells m'ensenyarien una paraula en suec. Vuit dies després ja m'havia curat i havia aconseguit aprendre unes vint-i-quatre paraules d'aquella llengua que, gràcies al destí, a la febre, a la grip, o al que fos, m'havia enamorat.

Un cop a Barcelona vaig continuar escrivint-me amb uns quants dels meus infermers i em vaig comprar uns llibres que en aquell temps em van costar molt d'aconseguir. Per sort, l'any 1990, la Universitat de Barcelona va començar a oferir cursos de suec. De vegades penso que, sense aquells cursos, i sense la mirada blava i tranquil·la de Deerie Persson, tard o d'hora ho hauria deixat córrer.

Quan vaig acabar la carrera vaig treballar sobretot de professora d'anglès i de secretària de direcció. Més endavant em vaig especialitzar en gestió científica, però sense deixar de banda el meu interès per les llengües i les literatures nòrdiques. L'any 1995 vaig traduir un llibre infantil de la sèrie dels Mumin, de l'escriptora i il·lustradora finlandesa Tove Jansson, i des d'aleshores he traduït uns quants llibres del suec i del noruec al català.

M'apassiona contribuir a donar a conèixer els autors nòrdics al públic català en català, i també m'apassiona pensar que entre tots aconseguirem fer créixer una llengua catalana forta, sana, valenta i polivalent. Ens hi hem de posar tots, sense pors, i sense complexos, perquè si la llengua se'ns posa malalta, potser no la podrem curar a base de xarop.